

۸۳ - تفاوت مقبول و مذموم در عالم انسانی

و نیز از حضرت عبدالجہاء در مفاوضات است. **قوله العزیز:** "و تفاوت بین نوع انسان از حیثیت ترقیات روحانیہ و کمالات ملکوتیہ نیز بانتخاب حضرت رحمن است زیرا ایمان کہ حیات ابدیہ است از آثار فضل است نہ نتایج عدل. شعلہ نار محبت بقوت انجذاب است نہ بسعی و کوشش در جہان خاک و آب. بلکہ بسعی و اجتهاد اطلاع و علم و کمالات سائرہ حاصل گردد. پس باید انوار جمال الہی روح را بقوہ جاذبہ در وجد و حرکت آرد لہذا میفرماید المدعون کثیرون و المختارون قلیلون ... لکن تفاوت بین نوع انسان بر دو قسم است یک قسم تفاوت من حیث المراتب است این تفاوت مذموم نیست و قسم دیگر تفاوت از حیثیت ایمان و ایقان است و عدم آن مذموم زیرا آن نفس بہوی و ہوس خویش مبتلی گردید تا آنکہ از چنین موهبت محروم شد و از قوہ جاذبہ محبۃ اللہ مایوس گشت. ہر چند انسان در رتبہ خود ممدوح و مقبول است ولی چون از کمالات آن رتبہ محروم لہذا معدن نقائص گشتہ و باین جہت مسئول."